

kreds (K. M. Klausen), om, at det var tomme Løfter, det var Talemaader, det var en hel Bunke Ord, man gav Lærerstanden, i Stedet for at skaffe den en Lønningsforbedring. Landbostanden vilde ikke lønne sine Lærere ordentlig. Bonden sad selv med Guldet strømmende i sin Kasse som Katten paa Flæsket og tænkte ikke paa andre. Disse strenge Domme og mindre velbegrundede Ord have, synes jeg, nu faaet deres Syar i dette Forslag, thi det er ikke en Lap som det nævnte Ændringsforslag, men det er en virkelig Lønningsreform.

Forholdet er her det samme som ved de 4 Etater, hvis Lønningsforslag vi nys have behandlet. Der lovede den højtærede Minister ogsaa en loyal Opfyldelse af de rimelige Krav, og det blev hilst med lignende bitre Bemærkninger fra Mindretallets Side. Jeg tror, det vil hurtigt vise sig, hvem det var, der førte tomme Ord og Talemaader ind i Debatten ved denne Lejlighed.

Det, der foreligger nu, er, som sagt, en virkelig Reform, ikke en Sum af tomme Løfter. Derfor er Reformforslaget ogsaa modtaget med almindelig Tilfredshed i Lærerkredse. Danmarks Lærerforenings Bestyrelse har udtalt sig rosende om det og modtaget det med Tak. Dette betyder ikke, at der ikke er Ændringer, man kunde ønske — det vil jeg ogsaa komme til at berøre længere henne i mit Foredrag. Jeg skal ved denne første Behandling skænke Enkelthederne en forholdsvis ringe Opmærksomhed og holde mig til Hovedreglerne i Lovforslaget.

Jeg skal da først gøre opmærksom paa, at Lovforslaget falder i to Hoveddele, af hvilke den ene omfatter selve Lønreformen og den anden den forandrede Beregning af Lærerstandens Anciennet. Om denne sidste skal jeg fatte mig meget kort. Jeg har gentagne Gange her i Tinget talt om denne Sag, ja, talt om den i Lærerkredse, længe før jeg blev Rigsdagsmand, fordi jeg anser det for en stor Ulykke, om de unge Lærere paa Grund af Lønningslovens Konstruktion Aar efter Aar skulde slippe lige fra Seminarierne ind i de faste Embeder og derved uundgaeligt faa et Knæk, hvad deres Udvikling og Mødenhed angaar. Den, der ikke selv har prøvet at sidde en Række Aar ved Bogen, kan ikke dømme om, hvor haardt man i den Alder trænger til at komme ud og lufte sig, prøve ny Forhold og komme i nærmere Berøring med det virkelige Liv. Naar man har siddet en Aarrække for-

dybet i Bøger, har været indesluttet i et lille Kammer, levet i Teorier og Drømme — man er jo ung —, har omgaaedes meget faa Mennesker, trænger man haardt til at komme ud i det virkelige Liv, inden man kommer til at øve nogen egentlig Manddomsgerning. Det have Lærerne været næsten afskaarne fra, siden Lønningsloven af 1899. Medens de ældre Lærere tumlede sig frit nogle Aar, fordi det ingen Rolle spillede for dem økonomisk set, stak man nu saa vidt muligt lige ind i Embederne og gik næsten uundgaeligt i Staa, og det vilde ikke kunne vare mange Aar, inden den danske Lærerstand var stagneret, hvis dette Forhold ikke var blevet forandret.

Nu er det her fuldt og helt gennemført, at det, der giver Tjenesteaalderen, er ikke Embedet, men Mandens Virksomhed i en Skole, enten denne hører ind under den offentlige Folkeskole eller er en fri Skole med offentlig Anerkendelse. Denne sidste Virksomhed skal nu regnes med til en Lærers Anciennet og komme ham til gode ved Beregningen af Lønningstillæg. Eftertrykket er flyttet fra Embedet til Mandens Virksomhed som Lærer. Det er et smukt Forslag, der her tilbydes, og det er enestaaende. Det er ikke alene Lærerne, der høste godt af det, men det er Skolen og hele den danske Skoleverden, som paa den Maade knyttes sammen ved det Baand, at Lærerne gaa ind ad den ene Dør, idet de træde ind i den private Skole, og gaa ud ad den anden Dør, naar de træde ind i den offentlige Skole med lige Ret og lige Anerkendelse fra Statens Side. Den private Skole vil ikke mindst glæde sig derved. Børnehjem, Opdragelsesanstalter og lignende Anstalter ville paa samme Maade være glade derved. De ville nu kunne beholde deres Lærere i en længere Aarrække. Man tager indtil 8 Aar med. Saa vidt havde jeg ikke vovet selv at gaa i mine Ønsker, som jeg har fremsat her nogle Gange. Saa vidt jeg ved, er det Dansk Skoleforening, der først er indgaaet til Kultusministeriet med en Hænstilling i den Retning. Jeg sidder i denne Forenings Bestyrelse, og jeg tror ikke, jeg siger for meget, naar jeg siger, at det er den første Henvendelse fra større Kredse, der er kommen til Ministeriet om den Sag, siden er der kommet flere.

Mere skal jeg ikke sige om den Ting. Jeg skal straks gaa over til at omtale selve Lønreformen, der afhandles i §§ 1 og 2, og jeg skal søge at lægge Stoffet til